

Gespreksnotitie standpunt LNVT over aanpak femicide Input voor Rondetafelgesprek femicide op 8 juni 2023

Op Internationale Vrouwendag woensdag 8 maart jl. hebben het Landelijk Netwerk Vrouwenopvang en het Landelijk Netwerk Veilig Thuis in de vorm van een persbericht aandacht gevraagd voor femicide. De campagne luidde: **#StopFemicide** en **#NietEénMeer**¹. Met daarin de oproep aan het kabinet om een integrale aanpak te ontwikkelen om het aantal gevallen van femicide omlaag te brengen. In het persbericht wordt het standpunt van het LNVT over de aanpak van femicide omschreven². Bij deze een samenvatting.

Elke acht dagen een slachtoffer van femicide

In Nederland spreken we vaak over 'geweld in de relationele sfeer' of 'een familiedrama' als het gaat over femicide. Deze termen zijn verhullend, ze geven niet aan wat er daadwerkelijk aan de hand is. Femicide is een high impact crime, dat ook als zodanig behandeld moet worden. Elke acht dagen wordt er in Nederland een vrouw vermoord. Vaak omdat een vrouw uit een relatie wil stappen of op een andere manier haar grenzen aangeeft.

Gender gerelateerd geweld

Het is van belang om te erkennen dat het bij **femicide gaat om geweld dat gebonden is aan gender**. Het overkomt vrouwen vaker dan mannen. Zes op de tien vrouwen die tussen 2017 en 2021 in Nederland door geweld om het leven kwamen, werden door hun (ex-)partners vermoord. In onze maatschappij zijn vrouwen nog te vaak de ondergeschikte partij in een relatie en daarmee afhankelijker van de man dan andersom.

Intieme terreur

Bij femicide is er in veel gevallen sprake van een geweldsvorm die we intieme terreur noemen. **Intieme terreur kenmerkt zich door een patroon van controle en dwang**. Dit kan zich uiten in het isoleren, vernederen en/of intimideren van de partner, ernstig fysiek geweld en/of seksueel geweld, soms zelfs met een fatale afloop: femicide.

Samen met het Landelijk Netwerk Vrouwenopvang doet het LNVT daarom de oproep om de handen ineen te slaan en aan de slag te gaan met een integrale aanpak. Met de volgende aandachtspunten:

1. Oproep aan het veld: **Herken de rode vlaggen** die kunnen duiden op intieme terreur met het risico op een fatale afloop, zoals stalking, geweld tijdens de zwangerschap, poging tot verwurging, toenemend geweld en stelselmatige intimidatie.³ De rol van politie in het herkennen van signalen is hierin van groot belang.
2. **Pak de strafbaarstelling aan.** Het Verdrag van Istanbul, het EHRM en diverse Europese landen onderschrijven het belang van strafbaarstelling van intieme terreur. Anders dan bij commune delicten, is hier in de kern sprake van

---

¹ De slogan #NietEénMeer komt van het Spaanse Ni Una Mas. Het verwijst naar de vele vrouwenmoorden die worden gepleegd in Latijns-Amerika. Met de slogan Ni Una Mas geven vrouwen aan dat ze het niet langer pikken. De term is overgenomen door vrouwen overal in de wereld.

² Het Landelijk Netwerk Veilig Thuis heeft ook een bijdrage geleverd aan de Aanpak Femicide van Barbara Godwaldt. Het LNVT onderschrijft het initiatief dat de groep nabestaanden van femicide slachtoffers heeft genomen om de notitie met waardevolle aanbevelingen en adviezen aan te bieden aan de volksvertegenwoordigers.

³ [Factsheet Intieme terreur | VNG](#)

stelselmatige en terugkerende gedragspatronen van (eenzijdige) intimiderende uitingen die verergeren met uiteindelijk mogelijk dodelijke gevolg. Deze zijn echter niet naar eenheid van tijd en plaats (incidentgericht Wetboek van strafrecht) te duiden. De delictomschrijving van stalking is niet voldoende om dergelijke gedragspatronen te kunnen vervolgen.

3. **Organiseer vroegtijdige rechterlijke oordelen**; want het huidige rechtsstelsel is niet toereikend. Een paar voorbeelden:
  - a. Maak een Wet waarbij veiligheidsonderzoek-/voorwaarden (zoals Veilig Thuis thans stelt) juridisch afdwingbaar gesteld worden. Het treffen van benodigde afdwingbare beschermingsmaatregelen (bijvoorbeeld contact- en locatieverbod ook opleggen aan slachtoffer) kan op deze manier via het bestuursrecht georganiseerd worden.
  - b. Creëer de mogelijkheid om – met waarborg voor voldoende rechtsbescherming - noodzakelijke bindende veiligheidsvoorwaarden op te leggen voor zowel het kind als diens gezaghebbende ouders voor de duur die nodig is. Denk aan het Europese Beschermingsbevel.
  - c. Ontwikkel een (online)gebied verbod, breid het Tijdelijk Huisverbod uit naar 3 maanden, creëer wettelijke mogelijkheid voor tijdelijke opheffing van het gezag van de ouder bij verdenking strafbare kindermishandeling (zoals in Frankrijk), of verzwaar de strafnormen bij huiselijk geweld (vanwege grote maatschappelijke impact; maak afhankelijkheidsrelatie tot strafverzwarende omstandigheid).
4. Maak het **veiliger en laagdrempelig** om aangifte te doen, door de naam van degene die aangifte doet niet te vermelden of ervoor te zorgen dat een melding volstaat - zoals bij strafbare kindermishandeling. In het algemeen roepen we Den Haag op om werk te maken van strafrecht dat meer is ingericht op bescherming van het slachtoffer en minder op die van de dader.
5. Zorg voor **snelle opvolging na een melding**. Bij een melding waarbij er sprake is van ernstig huiselijk geweld is het ondenkbaar dat er pas na zes weken contact wordt gelegd. Maak het mogelijk dat er binnen één week opvolging is na een dergelijke melding.
6. Maak de **hulpverlening laagdrempelig en toegankelijk**. Dat kan door meer inloopcentra als Filomena⁴ of het Family Justice Centre te realiseren en juridisch in te bedden. Maar ook door de chatfunctie van Veilig Thuis 24/7 beschikbaar te maken in plaats van uitsluitend tijdens kantooruren, zodat mensen die hulp zoeken daar altijd meteen terecht kunnen met hun verhaal.
7. Zorg voor **goede publieksvoorlichting**; deze is nodig om slachtoffers, omstanders en potentiële plegers te voorzien van de juiste kennis over het gevaar van escalerende gedragspatronen. Aandacht en kennis over niet-fatale verwurging kan letterlijk slachtoffers (en plegers) voorkomen.

---

⁴ www.filomena.nl